

Forrás

18. évf. 7. szám
2021. július 25.

a b i a i e g y h á z k ö z s é g h í r l e v e l e

Nagymama

A nagymamák különös helyet foglalnak el minden ember szívében. A kényeztető szeretetük emlékként végigkísér minket egész életünkön. Néha egy-egy illat, egy-egy régi íz emlékhromként szállja meg az embert, és ilyenkor már is ott a sóhaj: milyen jó volna még egyszer átölelni a nagymamát, érezni az illatát, milyen jó volna újra megkóstolni azt a lángost, vagy töltött káposztát, amelyet csak ő tudott készíteni, amivel nekem, az unokájának kedveskedett! Vagy egyszerűen csak a közelében lenni, és csendben nézni ajka mozgását, ahogy imádkozik és hallgatni, ahogy a dolgos, törődött kezében újra és újra megcsörren a rózsfüzér! Mert a nagymamák nemcsak a legfinomabb ételeket, hanem az imák ízét is megmutatták unokáiknak. Sőt vannak családok, ahol csak a nagymamák voltak azok, akik feltárták a kicsinyeknek az igazságot, Jézus Krisztus őrző szeretetét. Hallani olyanról is, amikor az Istentől elrugaskodott vagy a világi hatalmaktól félelemben élő szülők helyett ők voltak, akik intézkedtek arról, nehogy pogányok maradjanak az unokáik. És ők voltak azok, akik imáikkal háttérrel adtak minden dolgunknak, és én hiszem, hogy ezek az imák nem szűntek meg azóta sem, folyamatosan kopogtatnak vele értünk a Mennyei Atya ajtaján, immár a Jóisten közelében.

Jézus nagymamája, Szent Anna is ilyen csodálatos asszony lehetett. Szűz Mária igenje az isteni tervre Szent Anna nevelésének is az eredménye. Persze nem tudunk róla sokat, hallgat Annáról az evangélium, mégis sejthető, hogy támogatólag volt Mária mellett a Jézus foganása körüli rendkívüli, és emberi szempontból kínos helyzetben. Nem lehe-

tett ugyanis megmagyarázni a galileaiaknak, hogy Mária áldott állapota a Szentlélek csodálatos műve, hiszen az ott élő emberek épp a hitben voltak gyengék – gondoljunk arra, hogy három évtizeddel később Jézus sem tett csodát Galileában.

És nehéz lehetett számára az is, hogy az áldott állapotban lévő Máriát Józseffel Betlehembe indítsa, nem is sejtve azt, hogy legközelebb már csak az egyiptomi bujdosás után, öt év múlva találkozhatnak. Mekkora rajongással vehette körül Anna a kis Jézust! Nagyanyai szeretetének minden fényével körberajonghatta kis unokáját, akinek születését angyal jelezte előre. És biztos, hogy az a jámborság, ami Mária nevelését jelemezhetette, a kis unokának, Jézusnak is kijuthatott. Nem tett rendkívülit, emberi szemmel talán keveset adott, hiszen csak a szent hagyomány, és a feltételezések őrzik a szent asszony, Bia patrónájának nevét, mégis kiderült, hogy a kevés sok tud lenni!

Mint a mai evangéliumban az öt árpake-

nyér és a két hal! Annak a fiúnak az elemőzsi-ája, aki előrelátásból, vagy apostoli megbízásból magánál tartotta azt a kevés élelmiszert, kiderült, hogy Jézus kezében bőséges áldással tud növekedni!

Ma, itt Bián, mi, biai hívek a templomi Patrónánk, Szent Anna ünnepén ebben reménykedhetünk: nagyon kevesen lettünk, nagyon megtörte közösségünket a járvány távoltartó hatása, más közösségek kecsgetető hívása, és még ki tudja, milyen templomtól elszóllító

körülmény. Mi, akik itt vagyunk most is a biai Szent Anna-templomban, azzal a kis kevés-sel, amit adni tudunk, mint a bibliai fiú a két hallal és az öt árpakenyérrel, azt a kevés imát Jézusunk kezébe tehetjük, hogy az ő áldása nyomán erőre kapjon kis templomi közösségünk! Ezért kérjük Szent Anna közbenjárását is templombúcsunk napján:

Szent Anna, Bia patrónája, könyörögj éret-tünk!

Géczy Árpád

A biai katolikusok a 18. század első felében

Buda török általi elfoglalása után néhány évvel Bia elnéptelenedett. 1616-ban Bia és Torbágy új – magyar – földesurai Czétényi János és Ülley János lettek. Czétényi János akkor váci harmincados volt és Vác környékéről telepített református jobbágyokat Biára. Ők is és a későbbi földesurak is katolikusok voltak. A török kiűzése után telepített Torbágy lakosai katolikus németek voltak, 1712-ben újjáépített templomukban 1714-től lett állandó papjuk, ehhez az egyházközséghez tartozott Bia és Páty kevés katolikus. Hosszú ideig miséző-hely sem volt Bián, amíg a többnyire máshol lakó földesurak egyike kápolnát épített nyári lakóháza mellett. Részletesen megismerhetjük a viszonyokat a torbágyi plébánia 1747. évi egyházlátogatási jegyzőkönyvéből (Dr. Tóth Gergely fordítása):

Uradalmi kápolna Bián

Ez a kápolna alkalmas a szentmise tartására. Tekintetes Promperger Kristóf úr építtette vályogtéglából, főtisztelendő Pestini Mihály úr, akkori helynök engedélyével és közreműködésével. A mondott Promperger úr azért döntött így, mert a Töcs (Döetsch) család árváinak gyámja és egyben mostohaapja volt, és a sok kiskorú gyermek számára nem tudott megfelelő lehelőszékről gondoskodni, hogy mindannyian elmelessenek szentmisére vasár- és ünnepnapokon a kistorbágyi anyaegyházba. Ezen kívül csaknem egész nyáron Bián laktak a pusztán, földet művelni. Ezért, hogy ünnepnapokon is jelen lehessenek a szentmisén, továbbá a Bián lakó katolikusok és az ő teljes mértékben kato-

likus háza népe is részt vehessen a szertartáson lelkének vigasztalására, Promperger úr, aki derék és buzgó katolikus, állhatatosan kérve az említett főtisztelendő helynök úrtól, megkapta az engedélyt e kápolna építésére.

A kápolna az uradalmi ház udvarán áll, elkülönítve a többi épülettől. (Bizonyíthatatlan elképzelésem az, hogy a kápolna nagyjából a mai szentély vagy annak előtere helyén lehetett; a bejárat pedig a mai templom 19. század végi meghosszabbítása előtti, akkor elfalazott kegyúri bejárata lehetett. A kápolna tengelyét a mai temploméra merőlegesnek gondolom.) A kápolna bejáratánál van egy olyan helyiség, ahol a nép áll vagy térdel, amikor a szentmisét tartják. Ez a szoba fűthető, és amikor valamilyen atyát Budáról magával hoz az uradalom, itt szállásolják el. Ettől egy ajtóval van elkülönítve a szentély, és ha valaki misézni akar, először ez az ajtó nyílik meg neki. A szentélyben van egy Szent Kristóf tiszteletére emelt oltár, faragásokkal. Az oltár fölött Szent Kristóf képe látható egy márványszínű aranyozott keretben, amint a tengeren átviszi a kis Jézust. A képet két selyemből készült lepel díszíti, két szárny módjára kifeszítve. Az oltáron, melynek asztala kőből készült, faragott virágok vannak, a tabernákulum helyén pedig, üvegszekrényében egy viaszból készült kis Jézus látható, amint a jászolban sírdogál. E szekrényke fölött van egy feszület két kisebb virág között. Ezen kívül van két vasból készült gyertyatartó, melyek mintha körben az oltárból nőnének ki. Látható még két sárga lemezből készült virág,

továbbá a gyertyartóknál két tükörből készült virág: ezek előtt a gyertyák csodálatosan tündökölve égnek. A gyermek kis Jézus szekrénykéjénél két kicsiny üvegezett kép található, melyek közül az egyik Szent Katalint, a másik Szent Barbarát ábrázolja. (Döetsch János Oktáv, majd özvegsége után Promperger Kristóf felesége Hochwart Katalin Barbara) A gyertyartóknál mindkét oldalról van két zöld színű, gyapjúból készült, fenyőszerű virág, amelyek aranyszínű leveleket hajtanak. Található 3 kánon-tábla, egy könyv-vánkos, 1 misekönyv, 1 alba, 1 cingulum, 1 vállkendő; 1 rézkehely, amely a paténával együtt be van aranyozva, 1 tarka színű kazula stózával és manipulussal, 1 csengő, 1 szövetből készült, tarka színekkel hímezett antipendium, 1 oltárterítő. Van egy hordozható oltárkő, amit nagyméltóságú Kolonics bécsi bíboros érsek szentelt fel 1738. július hó 30-án. Az oltárkövet lepecsélték, miután Szent Donát és Justina relikviáit elhelyezték benne. E kápolna előcsarnokában (szobájában) látható 10 kép, amelyek között kitűnnek a hímezettek, és Szent Barbara képe. Ezenkívül van egy rézedény szenteltvízhintővel a szenteltvíz számára az imaterem ajtajánál, s egy persely, amit az ajtó mellé helyeztek az alamizsnának. Amit ebbe a perselybe dobnak, az a kistorbágyi egyháznak jut. Ebben a helyiségben, vagyis imateremben van egy asztalka az Atyának és egy ágy, amit kárpítszönyeg takar. Ezt a kápolnát én áldottam meg, Márkus Mihály, számbéki plébános és esperes, főtisztelendő Pestini Mihály helynök engedélyével, 1742. augusztus 6-án, és ezzel megadatott a lehetőség az említett Promperger úrnak arra, hogy háznépével misét hallgasson a kápolnában, kivéve a nagyobb ünnepeket, úgymint húsvét, pünkösdt stb.

A kápolna előtt áll egy fából épített harangláb, melyben van egy körülbelül 39 font súlyú harangocská. Ezt a harangocskát a nagyméltóságú Althann váci püspök szentelte fel 1743-ban. A harangba semmilyen alak nincs bevésvé.

A kápolna megáldása óta a szent szövegeket különféle szerzetbe tartozó, illetve világi emberek olvassák fel, (...)

Ezen a helyen, Bián a katolikusok között vannak nemkatolikusok, sőt valójában sokkal többen vannak a helvét hitvallásnak hódoló nemkatolikusok. (...)"

1747-ben a földesúr alkalmanként itt tartózkodó családját nem írták össze. A léleköszeírás szerint a katolikusok 14 háztartásban éltek, 52 katolikus mellett öt nő kálvinista volt, katolikus férfiak feleségei, illetve lányai. Köztük volt Haszl Ádám és családja, ő állította a Szentháromság-szobrot.

Palovics Lajos

Verskáporna 48. – Különös nyár-éjszaka

Az idén bedurvult a nyár. Tikkasztó hőség kínoz minket nappal, éjszaka sem enyhül a fullasztó párás forróság. Pusztító viharok választják el egymástól a hóhullámokat.

Füledt nyarak voltak a múlt század elején. Puskapor szagtól volt nehéz a levegő. Ady Endre 1917-ben – amikor az I. világháború totális jelleget öltött – emlékezett vissza 1914 júliusára, arra a bizonyos nyáréjszakára, amikor kitört a háború. Versének fontosságát jelzi, hogy az „Ember az embertelenségben” című ciklusban az első helyen jelent meg.

Idén nyáron sem csak az időjárás okoz füledtséget, idén is háború dúl Európában. Ezt most nem fegyverekkel, hanem szavakkal vívják. Európában LMBTQ aktivisták árasztják el az óvodákat, tombol a transzgenderizmus, szivárványos provokátor zavarja meg Himnuszunkat, a világ szivárványos rongyokba öltözött. A tiszta erkölcsért, a házasság és a család integritásáért szót emelőket megbélyegzik, munkahelyükről elbocsátják.

Ady Endre: Emlékezés egy nyár-éjszakára

*Az Égből dühödt angyal dobolt
Riadót a szomoru Földre,
Legalább száz ifjú bomolt,
Legalább száz csillag lehullott,
Legalább száz párta omolt:
Különös,
Különös nyár-éjszaka volt,
Kigyúladt öreg méhesünk,
Legszebb csikónk a lábát törte,
Álmomban élő volt a holt,
Jó kutyánk, Burkus, elveszett
S Mária szolgálónk, a néma,
Hirtelen hars nótákat dalolt:
Különös,
Különös nyár-éjszaka volt.
Csörtettek bátran a senkik
És meglapult az igaz ember*

*S a kényes rabló is rabolt:
Különös,
Különös nyár-éjszaka volt.
Tudtuk, hogy az ember esendő
S nagyon adós a szeretettel:
Hiába, mégis furcsa volt
Fordulása élt s volt világnak.
Csúfolódóbb sohse volt a Hold:
Sohse volt még kisebb az ember,
Mint azon az éjszaka volt:
Különös,
Különös nyár-éjszaka volt.
Az iszonyúság a lelkekre
Kaján örömmel ráhajolt,
Minden emberbe beköltözött
Minden ősének titkos sorsa,
Véres, szörnyű lakodalomba*

*Részezen indult a Gondolat,
Az Ember büszke legénye,
Ki, íme, senki béna volt:
Különös,
Különös nyár-éjszaka volt.
Azt hittem, akkor azt hittem,
Valamely elhanyagolt Isten
Éltre kap s halálba visz
S, íme, mindmostanig itt élek
Akként, amaz éjszaka kivé tett
S Isten-várón emlékezem
Egy világot elsüllyesztő
Rettenetes éjszakára:
Különös,
Különös nyár-éjszaka volt.*

Kerkovits G

Bibliai rejtvény

Nagymamák a Bibliában:

A bibliai történetek szereplői nem nagyszülőként jelennek meg az olvasmányokban, mégis a szövegekből, nemzetségtáblákból ki lehet következtetni, hogy melyik szentírási személynek ki volt a nagyanyja. Szent Anna ünnepén a nagymamák és az unokák összekapcsolása a feladat.

1. Batseba A, Enós (Káin unokaöccse)
2. Éva B, Fáesz (Júda fia)
3. Lea C, Jákob és Ézsau

4. Rebekka D, Jessze (Dávid apja)
5. Rút E, József és Benjamin nagyanyja
6. Sára F, Roboám (Salamon fia)

A megfejtést névvel ellátva a sekrestyében adják le, vagy ímélnben (biaiforras@gmail.com) küldjék el augusztus 18-ig!

A helyes megfejtők között értékes könyvet sorsolunk ki a Szent Anna Alapítvány támogatásával.

Az előző szám helyes megfejtése: *Jézus szíve*

Joachim (Kr. e. 1. sz.): Szent Anna férje, a Bol-dogságos Szűz Mária atyja, Jézus nagyapja. Az apokrifok, Pszeudo Máté, a Jakab ősevan-gélium szerint gazdag jeruzsálemi polgár, ki-nek áldozati ajándékát visszautasították a pap-pok, mert nem volt gyermeke. Joachim ezért a saját pásztorai közé vonult vissza, elhagy-ván a várost, hogy a magányban imádkozzék. Másdsága meghallgatásra talált: Joachimnak és Annának egy időben angyal vitte hírül, hogy gyermekük lesz.

Joachimot szakállas öregemberként, hosz-zú köpenyben, kalapban vagy sapkában, olykor pásztoröltözékben, turbánnal ábrá-zolták. *Attribútumai*: bot, könyv, 2 galamb (a visszautasított áldozat jele), bárány, mankó és a gyermek Mária. Önállóan a 15. századtól jelenik meg. Tagja a *Nagy Szentcsaládnak*, és megjelenik a *Szentcsalád*-képeken is. A nagy Mária-ciklusok kezdetét jelentő Anna-képe-ken is szerepel. Már *Giotta* freskóin (Pádua, Aréna-kápolna, 1305.) látható áldozatának elutasítása, megérkezése a pásztorok közé, a hírhozó angyal, találkozása Annával. Néha Mária születésénél ott áll az ágy végében. Annával együtt elkíséri Máriát a templom-ba. Joachimnak önálló kultusza népünknel nem volt, bár nevét és személyét főleg palóc és székely népünk jámbor öregjei máig tisz-teletben tartják. Ezt a szórványos keresztné-vadás is kifejezi: a székelység *Jováki, Jákim*, a palócság *luháki*, Baranya *Joák* alakban em-legeti.

„Áldott, aki az Úr nevében jó, hozsanna a ma-gasságban! - Ezt énekel a magyar földdolgo-zó, sokat szenvedett népe. Így köszönti azt, aki a mi Urunk Jézus földi helytartójának, Szent Pé-ter utódjának követségében jött mihozzánk. A mindennapi kenyérért verejtékező földműves nép hűséges katolikus hitéhez. Hisszük és vall-juk, hogy a mi Urunk Jézus Krisztus jelen van a legméltóságosabb Oltáriszentségben, és ezt a kincset a Római Katolikus Egyháza bízta. De azt is hisszük és valljuk, hogy a földön szántott barázda, az elvetett mag, a mindennapi kenyé-rért csorduló verejtékünk közelebb visz minket a teremtő Istenhez, közelebb visz az Oltáriszent-séghez. Jézus Krisztus azzal tüntetett ki minket, földműves népet, hogy a mi kezünkből kikerülő kenyeret választotta palástjának. Erről a hitről teszünk itt tanúságot Szentséges Atyánk köve-te előtt. Ezt hoztam el a föld népének nevében. Fogadja ezt a hitvallásunkat, mint katolikus ma-gyar lelkünk legdrágább ajándékát. Áldja meg a szentségi Jézus minden lépését! Dicsértessék az Úr Jézus Krisztus!” (Balla Sándor 100 éves alföldi magyar Pacelli bíborost köszöntő szavai)

Gondolatok az Eucharisztziáról

Önéletrajzi jegyzeteiben így ír elsőál-dozásának hatásáról: *„Ettől az áldo-zástól kezdve minden kis örömöm és szórakozásom megkeseredett. Nem tudtam ezek közben már örülni, bár hevesen kerestem őket. De amikor tár-saimmal szórakozni akartam, mindig*

azt a kényszert éreztem, hogy vonuljak vissza egy sarokba, és nem volt nyugo-vásom addig, amíg nem követtem a belső hangot. Arra készítetett... hogy térden állva imádkozzam.”

(Alacoque Szent Margit, +1690. 10. 17.)

Naptár

- A szentmise minden vasárnap 8-kor és fél 10-kor kezdődik. A Gizella Otthon kápolnájában páros héten vasárnap este 19 órakor van szentmise, a páratlan vasárnapokon igeliturgia (korlátozások után).
- Hétköznap a szentmise kedden és pénteken 18 órakor kezdődik.
- Pénteken este szentségimádást tartunk a templomban.
- Szerda reggelente 8-kor zsolozsmát imádkozunk a templomban.
- A templomi énekkar csütörtökönként 18 órakor próbál a plébánián. A gitáros kórus hétfőnként 19 órakor tartja próbáit. A korlátozások után szeretettel várjuk az énekelni szeretőket.
- Fogadóórák időpontjai: hétfő, kedd, péntek: 16.00 – 17.30 (**Telefon:** 30/351-6227, **Email:** p_szalai@yahoo.de)
- Egyházi hozzájárulást a fogadóórán személyesen, valamint csekken, illetve átutalással is lehet fizetni. A Biai Római Katolikus Egyházközség számlaszáma: **11101002-75013774-36000001**.
- A Biai Szent Anna Karitatív Alapítvány számlaszáma: **10400463-50526774-83901001** (K&H Bank Zrt.).
- **Szeptember 5. 15.00: A Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus nyitómiséje a Hősök terén**
- **Szeptember 12. 11.30: A Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus zárómiséje Ferenc pápával a Hősök terén**
- Szeptember 23. Zarándoklat Nyírcsászáriba és Máriapócsra
- Október 16. Zarándoklat Mátraverebély-Szentkútra

Készüljünk a szentmisére!

A szentmisék olvasmányai – (évközi 17–24. vasárnap)

	Olvasmány	Szentlecke	Evangélium
Júl. 25	2Kir 4,42-44	Ef 4,1-6	Jn 6,1-15
Aug. 1.	Kiv 16,2-4.12-15	Ef 4,17.20-24	Jn 6,24-35
Aug. 8.	1Kir 19,4-8	Ef 4,30-5,2	Jn 6,41-51
Aug. 15.	Jel 11,19a;12,1-6a.10ab	1Kor 15,20-27	Lk 1,39-56
Aug. 22.	Józs 24,1-2a.15-17.18b	Ef 5,21-32	Jn 6,60-69
Aug. 29.	MTörv 4,1-2.6-8	Jak 1,17-18.21b-22.27	Mk 7,1-8.14-15.21-23
Szept. 5.	Iz 35,4-7a	Jak 2,1-5	Mk 7,31-37
Szept. 12.	Iz 50,5-9a	Jak 2,14-18	Mk 8,27-35

Felelős kiadó: a Biai Egyházközség Képviselő-testülete • E-mail: biaiforras@gmail.com

Szerkesztőbizottság: Géczy Árpád, dr. Kerkovits Gábor, Szalai Péter • www.biaikatolikus.hu

Tördelés: Horváth Árpád • Sokszorosítás: Krónikás Bt. • Következő lapzárta: 2021. szeptember 12.